

OBRAZI IZ PESNIŠKE KRINKE

— **Emica Antončič:** Vsekakor iskrena poezija, ki poje iz mladostne, kritično poudarjene zagnanosti. Uporaba medmetov je dokaj primerna. Metafore so pa tradicionalne: veter, prst, ljubica... Bilo bi prav, ko bi se pokazalo več poetične dogodljivosti bodisi v baladnem motivu bodisi v smislu sodobne romance.

— **Bojan Grobovšek:** Lirične poteze so v tej poeziji izrazito izrisane tako, da pesnik usklajuje svoj subjekt s samim seboj. Ta avtorefleksija pa še išče zlasti oblikovno intonacijo. Zato je prav, da slogovno uskladi celoto.

— **Tanja Horvat:** Izrazito „lepa“ in celo izbrušena lirika, ki ima za svoj podton osebno izpovedno barvitost, preneseno na lirsko fabulo, tedaj v izpoved zavoljo izpovedi. Kar naprej tako!

— **Boris Kolar:** Veselo in popartistično pisanje, angažirane pesmi. Po svojem izrazu ima ta poezija tudi svojo glasovno, če ne celo glasbeno vrednost, saj jo je mogoče brati žurnalistično. Iz domiselne floskule je zrasel cel sistem. Za razliko od sentimentalistov je to že satirično igriva poezija.

— **Darinko S. Kores-Jacks:** Pesem Mrtvaške sanje, ki spregovori pravzaprav o apokalipsi, je pokazala bolj na sled simbolizma, izhajajočega iz romantičnega duha, kakor na strukturalno jezikovno podmeno. Še zmerom je v tej pesmi čutiti bolj pesniško idejo, kakor pa oblikovno izbrušenost.

— **Vito Pahič:** Vsekakor dobra poezija, kjer verzi tečejo, čeprav se pesnik v poetični produkciji komajda pravočasno ustavi. V tematiki spet nahajamo predvsem fantazijsko podobo in nedoločnost, tako da je mogoče hkrati opaziti zavezanost v literaturo, ki je

zrasla iz tradicionalnih modelov. Gotovo ima ta poezija, kolikor išče novi izraz in obliko, svoj pesniški temelj, svoj subjekt za objekt. Verzi teko naravno.

— **Vera Pejovič:** Lirični stavki si sledijo po notranji zgradbi uravnano, sodobno, a vendarle izpovedno. Objektivni subjekt je popredmeten tako, da skuša avtorska volja razveljaviti samo sebe in prikazati čisto danost, podobno kot srečujemo v delu tiste pesniške govornice, ki je ne zanimajo več niti intima niti sebevidnost, marveč vseprej niz stvari. Prav bi bilo, ko bi se ta in takšna poezija uravnala zlasti v že utečeni tok in bi tako sledila sodobni slovenski pesniški produkciji.

— **Zoran Predin:** Vpliv javne razčustvovanosti v osebni odzivnosti nanjo je tema te poezije, ki se še išče vsebinsko in formalno. Namreč, ni vse dvom, kar imamo za dvom. Tako je postalo v tej dvomljivi poeziji

nejasno, kje naj bo pesem zarisana v risu in čaru. Opaziti je mogoče poudarjen kritični odnos do sveta, a tudi to le tako, da se pesništvo zgleduje po tradicionalni liriki. Kvaliteta pesmi je izpoved, to pa govori tudi iz te pesniške subjektivitete. Več oblikovnih variant!

— **Roedy Robba:** Tipični epik, ki ga zanimajo bolj prozne reči, vendar poskuša v pesništvu fiksirati fantazijsko oziroma pesniško fikcijo. Kriterij te poezije ni več samo iskrenost, marveč ubadanje z objektivnim svetom, skozi katerega se pesnik prebija. Vprašljivo v tej poeziji pa je vsekakor samo vpraševanje, ki pomeni zase bolj določnost. Gotovo bo več uspeha v prozi.

— **Ina Ros:** Pričujoča poezija predstavlja prigodnico in njeno sodobno različico, ki se ukvarja z „ženskim“ vprašanjem in tipično žensko čustvenostjo.

Tudi ta ljubavna poezija, ki ima za svoj temelj prigodo, bi se lahko spremenila če bi bila motivirana v baladi ali romanci, v novo, bolj izostreno pesniško kvaliteto. Zaljubljenost in poljubljanje so siceršnji motivi čustveno obarvanega pesništva, zato bi bilo več uresničenosti, ko bi se pokazal dogodek ali sam motiv bolj izkristalizirano. Vrednost te pesmi pa je čustvena in humana toplina.

— **Simona Šifrer:** Lepa, impresivna lirika, vendar tudi tu najdemo mladostno kritičnost do sveta in nezadovoljstvo s samim seboj. Tradicionalno upodabljanje „večnih“ tem bi selahko zgledovalo po novih tokovih v sodobni slovenski liriki. Upajmo, da se bo ta preobrat v tej poeziji izvršil.

— **Tanja Žist:** Estetika v pričujočih pesmih izraža kakorkoli izbran okus, pravo mero pri pesniški povedi, toda premalo čutnosti. Zato se srečujemo v tej poeziji vnovič s fantazijsko fiksacijo, preneseno na raven doživljajske vrednosti. Beseda zase še ne pomeni pomensko označitev v poeziji, marveč dobi svojo časovno in prostorsko poetično vrednost šele v pesniškem sklopu in v formalni razrešitvi. Torej, več harmonije ali dosledne disharmonije! Tudi tukaj bo treba bolj opredeliti temo in variacije na temo. Pesništvo te vrste se lahko morda razvije v novi nadrealizem.

Pričujoča mlada poezija v celoti izpoveduje bodisi čustveno bodisi odtujeno stisko našega časa, hkrati pa pojasnjuje, da lirika, čeprav je v prvi vrsti feminizirana, ne bo izhlapela iz naših pesniških travnikov in logov. Zato pa je cvetober v tej številki Obrazov dosledno upošteval po uredniškem principu upoštevanje avtorja (avtorice) in njegove (njene) pesniške volje. Prav bi bilo, ko bi generacija pesnic in pesnikov sodelovala tvornejše in aktualno na področju širšega literarnega prostora in sproti, dasiprav z vsemi svojimi močmi, prispevala k novi lirski podobi.

Vladimir Gajšek

MRTVAŠKE SANJE

Kot, da bi včeraj to res doživel,
se spomnim nekih davnih, mračnih sanj:
gradu iz marmorja
med vrhovi visokih gorá,
in njegove tišine
sredi ledenih zimskih viharjev.
Mimo so jahali
štirje koščeni jezdecí
na snežno belih konjih
z ognjenimi očmi.

Bilo je kakor nekega poletja,
ko sem stal na mrtvi obali...
Ob skale so butali valovi
mrtvega morja,
v katerem je plula ladja
mrtvih mornarjev;
krmaril jo je mrtvi kapitan...

O, ali bo prišel
odrešenik,
ki bo obudil svet...?

Ne,
tudi on je
mrtev...

Kores Darinko

TEMNE POSTAVE

Bila sta dva,
dve temni postavi.
Bili so trije,
tri temne postave.
Bili so štirje,
štiri temne postave.
Bili so sami,
samo štiri temne postave.
Bila je zora.
Štiri ožarjene postave.
Odpirali so usta,
glasu ni bilo slišati.
Bili so sami, sami.

Tanja Horvat

Na njihovih ustih smeh, a
smeha ni bilo slišati.
Bili so sami.
Štiri temne postave.
Naredili so korak,
korakali so proti neskončnosti,
štiri temne, samotne postave.
Nato jih je bilo pet.
Pet temnih, samotnih postav

Skozi morja bredem,
plankton v kapljici vode sem,
mravlja pod nogami gigantov.
Simfonija, ki se mi v srcu razrašča
v nevidne nitke bridkosti.

Blazno trdne so nitke bridkosti
in nož se skrha ob njih.
Ostro rezilo bleščeče kovine
zarito v čudovito telo!
Droban, slan curek kadeče se
krvi, se čisto potihó priplazi
izpod bridkosti

Emica Antočić

I.
NOCOJ JE VETER ZDIVJAL
vse uspavanke neba
laži zemlje plešejo
v ritmu tamtama
zračnih Besov
leseni svetniki se majejo
in njihov nori smeh
beži skozi usta
razbitih oken
oblakov senca
je raztrgala jeklena vrata
nocoj je veter
— pretentani ljubimec —
poslednjič slekel
svojo ljubico zemljo

II.
pod uvelim soncem
človek grebe v prst
senca se mu smeje
ha, globoko
hehaha oo
ha, v krvi mrtvih duhov
ha, v njih smrtni grozi
je globoko
hehaha oo
zelen antibog
čaka na vstajenje

III.
vzdih je krik tesnobe
javk hirajočega molka
krč protoplazme odstiranja
človektoča nad prstjo
kamentoča nad človekom
arhiveter
v naših žilah spi

Neumnost je pisati pesmi
brez odmeva...
Neumnost je govoriti o sreči,
ko nisi srečen...
Neumnost je ljubiti nekoga,
ki nima srca zate...

Simona Šifrer

IV.

koraki ubijajo megleno listje v tlak
koraki, ki gredo, gredo
na travnike vseh večnosti
tam se budi spomin na včeraj
na pustni torek in na stara božanstva
na splet zvonov nad vrelini glavami
(ko me je kurent objel okoli pasu)
bila je krepka roka
in njen odtis je ostal v mojem čutenju
tudi čas se je zamaskiral

moje bakrene rože so skodele
za seme tvojih ognjenih korenin
in čutim: granitna solza
je padla in razklala prst
orosile so se kosti mrtvih ajdov

zeliščna sopara
ki gnete preroške like
razpihava jim ude
in jih plete v nova bitja
vroči prsti
ki češejo volčjo travo
in zenica med ledenimi peresi
vidi zaledenelo reko
ki rojeva listje
tam je gozd steklih srn
in čutim igro v zraku:

sestra sapa si krtači
kodre las v očeh jezer
brat vihar je zdavnaj že zaspal
dim prebuja se v svoj konec
zrnje čaka, da ga sreča
boter žetve dan

kadar odhajamo med volčjo travo
smo kot naši dedje
kadar odhajamo tja
prihajamo

Na cesti mož
zagleda psa
in ga z nožem
na licu mesta
pokonča.

Boris Kolar

Gosko primeš z levo roko
z desno pa zarineš nož globoko
v pemat vrat rezilo svetlo
in potlej ti zagotovo bo odleglo.

AZIL

Kakor prozorna razbitina skozi osat
Kakor jalov trenutek pred košarico za kruh
Kakor kosovel
Kakor ribji mehur
Kakor prst dišeč po klorofilu
Kakor otroški voziček brez smeha
Kakor praznina zunanosti
Kakor obrani hmelj
Kakor mrtvi balast
Se riše okus po ribah nemih

Otožni konj se počasi premika
Potuje po svoji pravljici
Išče svoj ris
Kjer bo čakal na polnoč

Tiri se stekajo v listje pogleda
Razredčena jesen poželjivosti po nečem

Tanja Žist

VIŠINSKE BRADLJE

Poglejte, kako plezajo
te urne opice,
plezajo druga čez drugo
in se tako vlečejo
v blato in globočino.

Vsi hočejo k prestolu,
kakor da sedi na prestolu sreča.
Jaz pa vam pravim,
da je na prestolu blato
in stol sam se pogreza v njega.

V srcih teh ljudi je blato;
bratje, bi se radi utopili v blatnih srcih,
bi otroke rojevali v blatu
v smradu gobcev in požalenj.

VERA PEJOVIČ

KAPLJAM.
ZA NJIM SO!
STOJIM.
KRSTAČA ZAPIŠE BRIZG V VODO.

S SODRGO SE NE DRUŽIM,
SI UŠČIPNEM ZNAMENJE MUČENICE,
LUČ OBRNEM SEBI V OČI,
NAPOČI TRETJI DAN,
ZBEŽIM.

Roedy Robba

POKVARJENO KOLO

Možgani mi kipijo,
poslušam kotaljenje njihovih koles,
kakor transmisija so,
kaj ropotajoče je vrvenje.

Oči obrnem si navznoter,
da videl bi, kaj škriplje, cvili,
in ko vidim tale stvar,
se mi koj zasmili.

Vsak del skladno teče,
le eno kolo tiho tam na dnu
ne giba se in nič ne reče.
O, saj res! Utaplja se v gnoju.

Ko obmem si oči na pravo stran,
dobim jih kot skovir,
ker vidim beli mišji klan.
Dajte mi že miir ...

Roedy Robba

POGLED V SANJE

Polnoč. Rojaki spijo:

Kdor spi, ta sanja.

Zakaj nagubano je vaše čelo?

Polnoč. Manjšina. Budna.

Kdor spi, ta sanja.

Zakaj vas vsi zatirajo?
Kako da se tako godi?
Mar nismo vsi ljudje?
Mar ne?

SIMONA ŠIFRAR

ZAVOLJO TEBE

*V kose zložena
duša
ima obliko
kamna...
V teh podobnostih
se razkriva
samotna in plaha
in le v nočeh
je z njo pomilovanje.*

VETER IN TI

*Veter je zapisal tvoje ime
na mračnem nebu.
Mesec je pustil sled
na utrjenem obzorju
minule noči.
In sonce je zajokalo
zaradi neke ljubezni
ki je že zdavnaj več ni.*

BORIS KOLAR:

TA ČUDEŽNI SVET

*Javorjev list je padel zeleni žabi na glavo
Žaba ga je pogledala in nato požrla
zato je dobila zobni KAMEN
ki jo je potegnil na dno
Na dnu pa tudi najboljše žabe pocrkajo
Pocrkajo v velikih mukah
Molimo za njih
in malo za nas*

INA ROS

zaljubila

sem se
v občutljivo ranljivost
miline
tvojih velikih
iskrenih oči
in nisem se zmotila
zaplavam še do otočka
sredi njih
se po njem sprehodim
in začutim
goloto najine resnice
čutečega obstoja
iz ust posrkam
hlape
tvoje vrele krvi
da nestrpnost pomodri
a vrata se odpro
in glas ljudi
na spodobnost
opozori
a vrata zopet se zapro
spretno smukneš
pod moj plašč
z ustnicami
nežno planeš
na praznično
z dišečim sprejem
oprano
svilnato oblačilo
ječečega skeleta
moje
lačne in tebe
željne
volkulje strasti
in praviš
zakaj tu ni
pravi kraj
tedaj najraje
zasadila svoje
bi zobe
v nežno oblačilo
tvojega
skeleta

TVOJ POLJUB

pretresa
mi zobovje
ruje
korenine
mojega jezika
ježi mi lase
gluši ušesa
žeja usta
lačna
tvojega jezika
zapodim
naravnost
v kraško jamo se
tvojega
podzemlja
da kapniki
se zašibe
izsesam potočke
in poljubljam
žareče ti nebo
v neurju divjem
krčev
najinih jezikov

OBRAZI

literarna priloga KATEDRE

fotografije: Peter Čilogri

Dušan Ivanišin

Iztok Jančar

Dubravko Zeljak